

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Рівненський державний гуманітарний університет

**ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ І
РЕАБІЛІТАЦІЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

ВИПУСК 16

РІВНЕ – 2025

**Фізична культура, спорт і реабілітація в закладах освіти:
Збірник наукових праць. Рівне : ГО СОМ-ЦЕНТР, 2025.
Випуск 16. 316 с.**

У збірнику вміщено наукові праці викладачів, вчених, аспірантів, вчителів-методистів, вчителів-новаторів, здобувачів вищої освіти галузі фізичної культури та спорту України

Збірник статей буде корисним для вчителів і викладачів фізичного виховання, спортсменів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку фізичного виховання та спортивного тренування

Редакційна колегія:

доктор філософії, доцент Тетяна ГОГОЛЬ

кандидат педагогічних наук, доцент Анатолій КАШУБА

кандидат педагогічних наук, доцент Вадим КІНДРАТ

кандидат педагогічних наук, доцент Володимир КОВАЛЬСЬКИЙ

Відповідальність за інформаційну достовірність поданих матеріалів у наукових працях несуть автори публікацій

ЗМІСТ

Бутенко Т. В. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА У СПОРТІ ТА ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ	8
Василюк В. М., Гаврилюк М. А. МЕТОДИКА ТРЕНУВАЛЬНОГО ЦИКЛУ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ФУТБОЛЬНИХ КОМАНД З МЕТОЮ ПОКРАЩЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ГРАВЦІВ.....	28
Василюк В. М., Гаркавий А. О. СУЧАСНІ МЕТОДИ ТРЕНУВАННЯ УЧНІВ 13-15 РОКІВ ВПРАВАМИ ЄДИНОБОРСТВ	35
Василюк В. М., Корнецький В. С. ВИБРАНІ ПАРАМЕТРИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ У ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ В 12-14 РОКІВ.....	43
Василюк В. М., Михальчук С. М. ІНДИВІДУАЛІЗОВАНИЙ ПІДХІД У ТРЕНУВАННІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФУТБОЛІСТІВ НА СТАДІЇ ПОЧАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ.....	35
Василюк В. М., Плебанський В. І. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ТРЕНЕРІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН.....	50
Власюк Г. І. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАПАДАЮЧОГО УДАРУ У ВОЛЕЙБОЛІ.....	56
Власюк Г. І., Войтина В. П. ЗМІСТОВНЕ НАПОВНЕННЯ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	66
Власюк Г. І., Одарчук М. О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	75
Власюк Г. І., Сеньчук О. С. ЗНАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ВИТРИВАЛОСТІ У ВОЛЕЙБОЛІ.....	82

Власюк Г. І., Сергійчук К. О. ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УКРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	92
Власюк Г. І., Ходорчук Б. В. ВИЗНАЧЕННЯ ЧИННИКІВ ВПЛИВУ НА ПРОФЕСІЙНУ-ПРИКЛАДНУ ФІЗИЧНУ ПІДГОТОВКУ.....	98
Гоголь Т. В. УПРАВЛІНСЬКІ ТА ЛОГІСТИЧНІ ПІДХОДИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	108
Давидюк І. В. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА ОСНОВІ ПЕДАГОГІЧНИХ АСПЕКТІВ РЕФЛЕКСІЇ.....	116
Дутчак В. В. РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ У ТРЕНУВАННІ ЛЕГКОАТЛЕТІВ.....	122
Кашуба А. А., Вашай Д. Р. ФОРМУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ НАВИЧОК ГРИ У СОФТБОЛ У ДІВЧАТ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	125
Кашуба А. А., Гаврильчик В. В. ЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ЧИННИКІВ У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ТРЕНЕРА ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОГО СПОРТУ.....	129
Кашуба А. А., Іваницький Н. Я. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТАРШОКЛАСНИКІВ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ ФУТБОЛОМ.....	138
Кашуба А. А., Омельчук В. П. ВПЛИВ РЕГУЛЯРНИХ ЗАНЯТЬ ФУТБОЛОМ НА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ОРГАНІЗМУ ЧОЛОВІКІВ У ПЕРШОМУ ПЕРІОДІ ЗРІЛОГО ВІКУ.....	141
Ковальський В. В., Вишняк О. М. РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ЮНИХ ВОЛЕЙБОЛІСТІВ У ПЕРІОД ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ	145

Ковальський В. В., Гуральчук В. В. ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЧОЛОВІКІВ ДРУГОГО ЗРІЛОГО ВІКУ ПІД ВПЛИВОМ ЗАНЯТЬ ОЗДОРОВЧИМ БІГОМ.....	154
Ковальський В. В., Древецький І. І. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ РУХОВИХ ЯКОСТЕЙ У ДІТЕЙ НУШ НА ЕТАПІ АДАПТАЦІЇ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОГО ПІДХОДУ	159
Ковальський В. В., Олексієвець О. О. РОЗВИТОК МОТИВАЦІЇ ДО ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ В УЧНІВ ЗЗСО СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ.....	163
Ковальський В. В., Трофимчук В. В. ФОРМУВАННЯ КООРДИНАЦІЙНИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ ПОЧАТКОВОГО РІВНЯ БАЗОВОЇ ОСВІТИ НУШ ЗА ДОПОМОГОЮ БАСКЕТБОЛУ ...	171
Панчук А. П., Гасянок М. А. УДОСКОНАЛЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ-ПОЖЕЖНИКІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	179
Панчук А. П., Панчук І. В., Грицаюк І. І. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІТНЕС-ТРЕНЕРА У МЕЖАХ СТВОРЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КНИГИ СПОРТИВНОГО ЦЕНТРУ.....	184
Панчук А. П., Панчук І. В., Шеретюк Ю. В. ВПЛИВ ФІТНЕС-ТРЕНУВАНЬ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЖІНОК ДРУГОГО ЗРІЛОГО ВІКУ.....	192
Панчук А. П., Шилан М. В. ЗАСТОСУВАННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ НУШ.....	200
Панчук А. П., Ярмошук О. О., Ярош В. С. ВПЛИВ АНАЛІТИКИ ДАНИХ НА ФОРМУВАННЯ ІГРОВИХ СТРАТЕГІЙ У КОМАНДНИХ ВИДАХ СПОРТУ.....	206
Семенович С. В., Мартинчук П. М. ОСОБЛИВОСТІ ЕТАПУ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ ТА СИСТЕМА	

КОНТРОЛЮ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTI ПАУЕРЛІФТЕРІВ.....	215
Семенович С. В., Сорочук Д. О. РОЛЬ ТРЕНЕРІВ У ВИХОВАННІ ЗДОРОВОЇ ПОВЕДІНКИ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ.....	227
Семенович С. В., Тарасюк О. І. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО СОЦІАЛІЗАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ З ІНДВАЛІДНІСТЮ ЗА ДОПОМОГОЮ АДАПТИВНОГО СПОРТУ.....	234
Семенович С. В., Тимофіюк А. П. СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЗАСОБАМИ АДАПТИВНОГО СПОРТУ.....	240
Чалій Л. В. ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	247
Чалій Л. В., Близнюк С. В. ВПЛИВ ЗАНЯТЬ У СЕКЦІЇ НА СТАН ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	255
Чалій Л. В., Лисенко Є. В. АНАЛІЗ СТРУКТУРИ КОМПЛЕКСНОЇ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ У СПОРТИВНОМУ ОРІЄНТУВАННІ.....	265
Чалій Л. В., Холод Н. М. ОСОЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРЕНЕРА У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	270
Чалій Л. В., Шимко П. О. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА УМОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ (СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ, БЕЗПЕКОВІ, ЕКОЛОГІЧНІ, ЛОГІСТИЧНІ АСПЕКТИ).....	286
Шелюк В. О., Драганчук В. В. ПОКРАЩЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ БОРЦІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ТРЕНУВАНЬ.....	296
Шелюк В. О., Кібукевич В. В. ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ВОЛЕЙБОЛУ	300

Шелюк В. О., Приходько А. В. ЗАНЯТТЯ БАСКЕТБОЛОМ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У ПІДЛІТКІВ 5-6 КЛАСІВ НУШ.....304

Шелюк В. О., Собчук О. М. АЛГОРИТМ ПОБУДОВИ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЮНИХ СТИБУНІВ У ДОВЖИНУ: ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ..308

20. Костюкевич В. М. Теорія та методика обраного виду спорту (спортивні ігри. Лекції). Вінниця : Заграва, 2006. 89 с.

21. Качан Л. Тренування футболістів. Переклад зі словацької. Братислава: Спорт, 1984. 299 с.

22. Костюкевич В. М. Олімпійські ігри Футбол. Навчальний посібник для студентів факультетів фізичного виховання. Вінниця : ВАТ «Віноблдрукарня», 2007. 260 с.

Василюк В.М., канд. пед. наук, професор

Михальчук С. М., здобувач ступеня в/о «Магістр» II курсу

ІНДИВІДУАЛІЗОВАНИЙ ПІДХІД У ТРЕНУВАННІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФУТБОЛІСТІВ НА СТАДІІ ПОЧАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Анотація. Різноманітність ігрової діяльності у футболі вимагає інтегрованого підходу до розвитку основних фізичних якостей та вдосконалення функціональних систем організму. Це можливо лише за умов багатогранної фізичної підготовки, яка водночас приділяє увагу розвитку базових фізичних якостей і спеціальних навичок, необхідних для футболу. У дітей шкільного віку розвиток рухових якостей відбувається нерівномірно і з певною гетерохронністю. Кожна якість має свої етапи прискореного розвитку, періоди стабілізації й навіть можливість тимчасового зниження. Сьогодні вже визначено загальні вікові та статеві закономірності формування рухових здібностей. Сучасний футбол характеризується тривалим змагальним періодом, що вимагає від спортсменів підтримки високої працездатності протягом значного часу. Фізичний стан гравців постійно змінюється в процесі тренувань, тому виділяють три основні види функціональних станів організму: перманентні (етапні), які тривають відносно довгий час, протягом тижнів або місяців; поточні, що змінюються в результаті одного чи кількох тренувань; оперативні, пов'язані зі змінами після виконання окремих вправ і є тимчасовими. Дослідження свідчать, що стандартний підхід до планування обсягу й інтенсивності тренувань не забезпечує

оптимізації підготовки футбольної команди. Щоб досягти ефективності, тренер повинен отримувати вчасну індивідуалізовану інформацію про кожного спортсмена. Функціональні зміни в організмі, які виникають у зв'язку зі станом тренуваності, залежать від загального обсягу виконаної роботи, її характеру, інтенсивності, етапу підготовки та інших специфік тренувального процесу. Велике значення мають також індивідуальні особливості кожного футболіста. Розвиток фізичних якостей та оволодіння різноманітними руховими навичками у молодих футболістів суттєво впливає на всі аспекти їхньої підготовки, зокрема на підвищення рівня технічної і тактичної майстерності. Фізично підготовлені спортсмени зазвичай мають більш стійку психіку та здатність долати психологічні навантаження. Такі гравці демонструють вищу впевненість у своїх силах, наполегливість і цілеспрямованість. Їхні високі функціональні можливості сприяють кращій стійкості до втоми, збереженню ефективності роботи фізіологічних систем і забезпечують перевагу в тактичній діяльності.

Ключові слова: Футбол, специфіка тренування, індивідуальність, фізичний стан, тренуваність.

Постановка проблеми. Головною метою спортивної підготовки футболістів є досягнення максимально можливого рівня техніко-тактичної, фізичної та психологічної готовності, що відповідає специфіці футбольної діяльності та вимогам сучасних змагань. Підготовка спортсменів-початківців відзначається значною різноманітністю засобів і методів, а також активним залученням елементів із різних видів спорту, зокрема рухливих і спортивних ігор.

Мета дослідження полягає у вивченні методики індивідуалізованого підходу у тренуванні фізичної підготовки футболістів на стадії початкової спеціалізації.

Завдання:

1. Дослідити теоретичні засади розвитку та контролю фізичних якостей юних футболістів.

2. Виявити особливості методики розвитку фізичних якостей.

3. Експериментально перевірити ефективність застосування засобів та методів розробленої програми розвитку фізичних якостей.

Виклад основного матеріалу дослідження. На думку аналітиків, сучасний футбол розвивається переважно в одному напрямку: гра стає дедалі швидшою, зростає швидкість переміщень гравців, збільшується кількість єдиноборств, а час на виконання технічних дій поступово скорочується [17,37]. Футболісти високого рівня долають дистанцію у 100 метрів менш ніж за 11 секунд. Проте можливості щодо розвитку швидкісних здібностей мають генетичні обмеження. Поліпшення швидкості виконання технічних дій із м'ячем також залежить від фізіологічних і біомеханічних властивостей рухового апарату. Якщо час на виконання такої дії стає критично малим, точність виконання починає суттєво знижуватися. Необхідно нагадати, що таке модель в навчально-тренувальному процесі. Це група цільових вправ, які мають загальне формулювання цілей та завдань і обов'язково доповнюють один одного.

Використання моделей ефективно: з одного боку, у тренера є орієнтири, до яких він веде учня, а з іншого боку, по ним він може судити про його успішність, сприйнятливості, про темпи приросту. Ми окремо розглянемо побудову мікроциклів (тижневих циклів) на стадії спеціалізації і на стадії вдосконалення і відзначимо деякі відмінності в їх побудові. На стадії спеціалізації (навчання) 14 – 15 річних футболістів тижневий цикл складається із завдань (моделей), обов'язково повторюваних в тижневому циклі. Тут ми добиваємося правильності навчання і надійності виконання. Навчання окремим елементам і прийомам, а також зв'язок цих елементів вимагає великої кількості повторень при малої інтенсивності виконуваної роботи. Підхід може здатися штучним, але все навчання відбувається поступово, по частинах, незважаючи на індивідуальні відмінності футболістів. Кажучи коротко, методика будується на самонавчанні. Футболіст знає, що робити,

як робити, тільки необхідна відповідне коректування. На другому році (14 років) тижневий цикл зазнає змін і характеризується багаторазовим повторенням матеріалу і відпрацюванням технічних прийомів в умовах різнофункціональних станів. Особливістю тренувань на другому році навчання є те, що виконання моделей вправ відбувається у стані стомлення. Необхідно здійснити поступовий перенос навичку на відповідний рівень фізичного навантаження. Закріплення досвіду ви можете дати після гри або ігрових вправ, а також після виховання загально фізичних якостей.

Зауважимо, що навіть найсучасніша, чітко відмодельована методика сама по собі проблему поліпшення якості навчання повністю вирішити не може, це всього лише школа, яку необхідно закріпити за допомогою ігор та загально фізичних вправ. Якщо дати коротку характеристику етапу навчання (14 - 15 років), то відзначимо, що акцент робиться на становлення техніки, виховання всіх загально фізичних якостей та прищеплення інтересу до участі в змаганнях.

Часто виступ у змаганнях піднімає емоційність тренувального процесу, сприяє об'єктивному відбору та обґрунтованій спеціалізації, яка докорінно відрізняється від спортивної через розходження стратегічних цілей. В одному випадку - це просто оптимальне навантаження, а в іншому - це цілеспрямоване системне навчання.

Необхідно нагадати, що таке модель в навчально-тренувальному процесі. Це група цільових вправ, які мають загальне формулювання цілей та завдань і обов'язково доповнюють один одного.

Приступаючи до педагогічної роботи, тренер повинен в першу чергу розібратися, що дитині дано від природи й що він може придбати за рахунок щоденних занять. Звичайно, деякі показники - сила ніг, швидкість, функціональні особливості - значною мірою передаються спадковістю. Але ми можемо компенсувати і розвинути інші здібності гравця, які добре формуються в результаті спеціальної підготовки. А в наших умовах недолік таланту може бути відшкодована лише

наполегливою працею на тренуваннях. Адже мета нашої діяльності - це розвиток дитячих задатків, перетворення їх у здібності й удосконалювання необхідних якостей.

Висновки. Віковий розвиток юних спортсменів характеризується безперервним поступальним і нерівномірним процесом зміни фізичних якостей. В дитячому віці спостерігаються можливості для розвитку фізичних якостей при умові правильно організованих занять фізичними вправами.

На етапі початкової підготовки юних футболістів тренування повинні бути спрямовані на різнобічну фізичну підготовку та оволодіння ними основ техніки фізичних вправ шляхом використання засобів різних видів спорту, рухливих ігор, а також спеціально-підготовчих вправ.

Комплекс тренувальних засобів повинен забезпечити створення міцної бази різнобічної фізичної підготовленості. Рациональна взаємодія фізичних якостей і рухових навиків сприяє оволодінню футболістами вмінням успішно керувати своїми діями. Фізичний розвиток дітей залежить від ряду важливих факторів: рівня фізичної підготовленості до початку систематичних занять фізичними вправами; характеру, кількості та змісту проведених занять; мотивації до занять фізичними вправами.

Представлені результати вказують на те, що розроблена нами методика, включена у тренувальний процес ДЮСШ «Верес» позитивно вплинула на розвиток фізичних якостей у футболістів 14-15 років. Підібрана нами методика говорить про її ефективність, оскільки виявились незначні, але позитивні зміни покращення результатів в проведених тестах. Основна увага спочатку приділяється вивченню техніки пересувань, а вже потім – техніці володіння м'ячем. Для цього виділено чотири основні етапи технічної підготовки футболістів:

1. Етап навчання базовим елементам техніки. Він зосереджений на формуванні загальних орієнтирів базових елементів, а також розвитку мотивації та координаційної готовності до навчання.

2. Етап освоєння технічних прийомів із подальшим їх погодженим виконанням у рамках цілісної рухової дії.

3. Етап формування навичок виконання технічних дій у русі й у співпраці з партнерами.

4. Етап закріплення навичок застосування технічних прийомів безпосередньо у грі за умов протидії суперників. Досягнення завдань на кожному з етапів забезпечується через використання відповідних тренувальних засобів і методів навчання.

Список використаних джерел

1. Абдула А. Б., Лебедев С. І. Порівняльний аналіз показників загальної та спеціальної фізичної підготовленості за програмою ДЮСШ юних футболістів 10–12 річного віку. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2017. Вип. 3 (84). С. 49.

2. Бойченко Б. Ф. Формування рухових здібностей та технічної підготовленості юних футболістів 11-14 років. Scientific Journal «ScienceRise». № 1 (4). 2014. С. 61–66.

3. Василюк В. М., Ярмошук О. О. Диференційований підхід у фізичній підготовці футболістів на етапі початкової спеціалізації. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Випуск №18(2020). м. Кам'янець-Подільський, 2020. С.10-16.

4. Василюк В. М., Ярмошук О. О., Лук'янченко М. І. Детермінанти формування спортивно-аналітичних компетентностей фахівців галузі фізична культура і спорт. Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. Фізична культура і спорт: збірник наукових праць за ред. Г. А. Арзютова. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Випуск 6 К(135) 21. С.42–47.

5. Віхров К. Основи методики навчання й тренування юних футболістів. Київ : Фізичне виховання в школі, 2007. №2. С. 10-13.

6. Волков Л. В. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту. Підручник. Вид. 2-е, пер. і доп. К. : Освіта України, 2016. 464 с.

7. Гейтенко В. В., Пристинський В. М., Зайцев В. О. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту. Навчально-методичний посібник. Слов'янськ : вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 171 с.

8. Грубар І. Я. Характеристика показників гемодинаміки футболістів-аматорів до та після фізичного навантаження. «Фізична культура, спорт та здоров'я нації», (5), 2018. С. 368-373.

9. Грубар І. Я. Морфологічні показники модельної характеристики футболістів. IV Міжнародна науково-практична конференція. «Актуальні проблеми розвитку спорту для всіх: досвід, досягнення, тенденції», 2012. С. 147-153.

10. Грубар І. Я. Тотальні та парціальні розміри ланок тіла футболістів різних амплуа. Теорія і практика фізичного виховання. Донецьк, 2012. № 1. С. 128-134.

11. Дмитрів Р, Лопаський С, Пасічняк Л. Порівняльний аналіз виступів чоловічих національних збірних команд України на чемпіонатах Європи з командних ігрових видів спорту. Спортивні ігри. 2023. 3(25). С.35-45. <https://doi.org/10.15391/si.2022-3.03>

12. Дорошенко Е. Ю., Соболев Е. О. Фактори міграції в контексті впливу на результативність змагальної діяльності кваліфікованих футболістів. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2018. 9(103). С. 51-54.

13. Дулібський А. В. Моделювання тактичних дій у процесі підготовки юнацьких команд з футболу. Федерація футболу України, 2001. 130с.

14. Дулібський А. В. Визначення модельних характеристик техніко-тактичної діяльності юних футболістів. Львів: Молода спортивна наука України: зб. наук. ст. з галузі фіз. культури і спорту, ЛДІФК, Вип. 4. 2000. С. 216-219.

15. Козіна Ж.Л. Теоретико-методичні основи індивідуалізації навчально-тренувального процесу спортсменів в

ігрових видах спорту. Автореферат дис. на здобуття наук. ступ. докт. наук з фізичн. вих. і спорту. К. : 2010. 43 с.

16. Козіна Ж., Слюсарев В. Розробка та застосування інтерактивних технологій у тренувальному процесі в спортивних іграх. Наукові записки кафедри педагогіки. 2016. №. 39. С. 98–105.

17. Коробейников Г. В., Приступа Є., Коробейнікова Л., Бріскін Ю. Оцінювання психофізіологічних станів у спортсменів. Львів : ЛДУФК, 2013. 312 с.

18. Костюкевич В. М. Теорія і методика обраного виду спорту (спортивні ігри). Вінниця: Заграва, 2006. 89 с.

19. Костюкевич В. Тактичні моделі змагальної діяльності в футболі. Наука в олімпійском спорті. 2017. №3. С. 40–50.

20. Костюкевич В. М. Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті: монографія. За редакцією В. Костюкевича. Вінниця : «Планер», 2017. 191 с.

21. Костюкевич В. М. Теорія і методика тренування спортсменів високої кваліфікації: Навчальний посібник. Київ: Освіта України, 2009. 279 с.

22. Костюкевич В. М., Перепелиця О. А., Гудима С. А., Поліщук В. М. Теорія і методика викладання футболу: навчальний посібник. 2-е вид. Київ : КНТ. 2017. 310 с.

Василюк В.М., канд. пед. наук, професор

Плебанський В. І., здобувач ступеня в/о «Магістр» II курсу

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ТРЕНЕРІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

Анотація. Питання вдосконалення процесу фізичного виховання студентів вже тривалий час залишається об'єктом уваги науковців та фахівців у галузі фізичної культури та спорту. Водночас формування високого рівня професійної компетентності стає дедалі важливішим у контексті динамічного соціально-економічного розвитку України. Наразі наявність лише наукового мислення у педагогів є явно недостатньою. Сучасна система вищої